ULAŞIM SİSTEMLERİ MERKEZİ BAŞKANLIĞI

GÜMRÜKLERDE İTHAL ARAÇ İNCELEME PROSEDÜRÜ

1. AMAÇ

Ulaşım Sistemleri Merkezi Başkanlığı (USMB) Araç Proje Müdürlükleri veya konu ile ilgili yetki verilen Türk Standardları Enstitüsü'nün (TSE) taşra teşkilatı tarafından yürütülen "Gümrüklerde İthal Araç İncelemesi" faaliyetinin metotlarını açıklamaktır.

2. KAPSAM

Gümrüklere getirilen araçların, "TSE Muayene Gözetim Yönergesi" çerçevesinde; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile "Araçların, İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik Kapsamında Bazı Görevlerin Yürütülmesi Hususunda Türk Standardları Enstitüsünün Yetkilendirmesine Dair Protokol'ün 6. maddesi gereği, TSE tarafından yapılan kontrollerine yönelik hususları kapsar.

3. SORUMLULAR

Ulaşım Sistemleri Merkezi Başkanlığı
Otomotiv Belgelendirme Grup Başkanlığı ve Araç Proje Müdürlükleri
Konu ile ilgili yetki verilen TSE'nin Taşra Teşkilatı
Dosya İnceleme Uzmanı (Birim amirince başvuru dosyasının havale edildiği uzman)
Saha İnceleme Uzmanı (Sahada araçları incelemek için görevlendirilmiş uzman)

4. UYGULAMA

4.1. Genel Açıklamalar

Ticaret Bakanlığınca yayımlanan İthalat Tebliği'nde, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları (GTİP) ve tanımları belirtilen, gümrüğün denetimi altındaki yerlere getirilen araçların TSE tarafından yapılan kontrollerine istinaden uygunluk almaları gerekmektedir.

AT Tip Onayı, Ulusal Tip Onay ve AT Münferit Onayı ile üretilen araçların bu prosedürde yer alan incelemeler sonucunda uygun bulunması halinde, Ticaret Bakanlığının 2014/18 sayılı genelgesi gereği araç bilgileri ilgili gümrük birimlerine elektronik ortamda gönderilir. AT Tip Onayı, Ulusal Tip Onay ve Münferit Onayı belgelerinde hata olması durumunda, sorumluluk tip onay belgesini veren kuruluşa aittir.

Ülke genelindeki tüm muafiyet (kapsam dışı, AR-GE, teşhir amaçlı, dâhilde işleme rejimi, serbest dolaşım rejimi ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen diğer hususlar) başvuruları TSE Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğüne yapılır. Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü tarafından yapılan değerlendirmeyi takiben hazırlanan muafiyet yazısı ile sorumlu birimlere başvuru yapılır.

İlave olarak 24.06.2017 tarih ve 30106 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelikte yapılan değişiklikteki "Madde 26/3 - Kamu kurumlarında kullanılmak üzere ithal/imal edilen araçlar için 22nci maddeden ve/veya diğer bazı hükümlerden gerekçeleri ile birlikte muafiyet verilebilir" hükmü uyarınca, Ulaşım ve Lojistik sistemleri Merkez Başkanlığı'na yapılan başvuruların uygun görülmesi durumunda, ilgili ithalat birimlerine İthal Araç Uygunluk Yazısı

düzenlenebilmesi için Ulaşım sistemleri Merkez Başkanlığınca ithalat izin verilebilir. Bu tür durumlar için İthalat birimine başvuran kuruluşların Muafiyet başlığından başvurması gerekmektedir.

26.10.2016 tarihli ve 29869 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış bulunan AİTM Hakkında Yönetmeliğin "ulusal uygulama" başlıklı 22. maddesi uyarınca:

a) Ulusal tip onay belgesi olan araçlara, uygunluk belgelerinin 01.01.2018 tarihinden önce düzenlenmiş olmaları durumunda, gümrüklerde ithal araç uygunluk onayı verilmeye devam edilecektir.

b) AT/Ulusal Tip Onay Belgesi olmayan yeni araçlar:

i. MARTOY Ek IV kapsamında "Üçüncü ülkelerde (MARTOY Ek VII'de belirtilenler dışındaki ülkelerde) veya üçüncü ülkeler için büyük serilerde üretilen M1 ve N1 kategorilerine ait tam araç" olanlarına gümrüklerde ithal araç uygunluğu verilmeye devam edilecektir. Araçların üçüncü ülkelerde üretildiği firma tarafından sisteme yüklenen araç listesindeki bilgilerden, üçüncü ülkeler için büyük serilerde üretilip üretilmediği ise yine elektronik sisteme yüklenen firma beyanından kontrol edilmelidir.

ii. Ancak, yukarıda belirtilen araçlar dışında kalan AT/Ulusal Tip Onay Belgesi veya AT Münferit Araç Onay Belgesi olmayan hiçbir araca gümrüklerde ithal araç uygunluk raporu verilmeyecektir.

c) AT Münferit Araç Onay Belgesi olan yeni araçlar:

Başvuru sahibi başvuruyu AT Tip Onaylı araç başvurusu olarak yapar. Tip Onayı ve Uygunluk Belgesi sekmelerinin ikisine de AT Münferit Araç Onay Belgesinin aslını ve Türkçe çevirisini yükler. Bu belgenin ekine, aracı ithal edenin araç imalatçısından temin edeceği ve aracın imal yılını belirten belge ve bu belgenin Noter tasdikli tercümesi eklenir.

d) Eski/kullanılmış (antika dâhil) araçlarda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 18.04.2017 tarihli ve 010.99E.971 sayılı yazısı gereğince gümrük incelemelerine devam edilecektir.

4.2. Yetkilendirme

Başvuru sahibinin "Gümrüklerde İthal Araç İncelemesi" başvurusu yapabilmesi için, işlem yapacağı firma adına TSE 360 sisteminde yetkilendirilmiş olması gerekmektedir. Başvuru sahibi yetkilendirme için TSE 360 sisteminde istenen evrakı yükler ve talepte bulunur. Talep e-imza ile oluşturulur. Yetki talebi TSE birimlerindeki ilgili personelce değerlendirilir. Değerlendirme sonucu sistem üzerinden otomatik olarak başvuru sahibine bildirilir.

4.3. Başvuru

Yetkilendirilmiş başvuru sahibi TSE 360 sistemi üzerinden başvurusunu yapar. Başvuru ithalatın gerçekleşeceği Gümrük Müdürlüğünün bulunduğu ildeki birime otomatik olarak düşer.

Gümrüklerde İthal Araç İncelemesi başvurularının her bir gümrük beyannamesi ile getirilen her bir başvuru türü bazında (AT Tip Onay Belgeli/Ulusal Tip Onay Belgeli/Eski, Kullanılmış veya Antika/Muafiyet) ilgili yönetmeliğinde belirtilen tip tanımları dikkate alınarak farklı her araç tipi için ayrı başvuru yapılır.

Aynı tip adı ile getirilen araçların tip onay numaralarının farklı olması durumunda, ayrı başvuru yapılır. Bu husus uygulanırken araç tip onay numaralarının kapsam genişletme (extension) haneleri dikkate alınmaz.

Başvuru türüne göre (AT Tip Onay Belgeli/Ulusal Tip Onay Belgeli/Eski, Kullanılmış veya Antika, Muafiyet) istenen evrak TSE 360 sistemi üzerinde belirtilmiştir. Başvuru için istenen bilgi, belge, doküman vb. evrak elektronik ortamda yüklenir ve başvuru e-imza ile tamamlanır. Sisteme yüklenmeyen Uygunluk Belgeleri saha incelenmesinde TSE yetkililerine sunulabilir, sunulan bu Uygunluk Belgeleri, TSE 360 Sistemine, uygunluk yazısı işlemleri tamamlanmadan yüklenmelidir. İlgili TSE birimlerine TSE 360 sistemine yüklenmiş evraklar basılı doküman olarak iletilmez, ancak saha incelemesinde ihtiyaç duyulan CoC'ler bu hükmün dışındadır.

İlgili birime TSE 360 üzerinden ulaşan başvuru birim amirince, İnceleme / Dış İnceleme (e-imzası olan) Uzmanına 3 (üç) gün içerisinde havale edilir.

Başvuruların saat 15.30'dan sonra yapılması durumunda; havale işlemleri, takip eden iş gününde aynı usulle yapılabilir. Ancak birimdeki iş yoğunluğu ve personel durumuna göre, birim amiri belirlenen saatten sonra havale işlemi yapmaya veya belirlenen saati değiştirmeye yetkilidir.

4.4. Ön İnceleme

Dosya İnceleme Uzmanı, TSE 360 sisteminden kendisine havale edilmesinin ardından başvuruyu 7 (yedi) gün içerisinde, ilgili mevzuat hükümlerine göre inceler. Dosya İnceleme Uzmanının, araçların tip onayı ile ilgili tereddüt etmesi halinde, araçların tip onayları ETAES sisteminden, sistemde bulunmaması halinde ise tip onay belgelerinin eklerinden kontrol gerçekleştirebilir. Başvurudaki araç sayısı için ilgili beyannamedeki (özet, gümrük, antrepo) sayı esas alınır.

Başvuruda uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda, uygunsuzluklar açıkça belirtilerek başvuru TSE 360 üzerinden iade edilir. Uygunsuzluğun giderilmesi için otuz (30) günü aşmamak üzere süre verilir. Gerekli görülmesi halinde tespit edilen uygunsuzluklar TSE 360 sisteminde yapılan bildirime ilave olarak resmi yazı ya da e-posta ile firmaya bildirilebilir. Uygunsuzluk bildirim tarihi olarak TSE 360 üzerindeki bildirim tarihi esastır. Belirtilen süre içerisinde bildirilen uygunsuzluğun giderilememesi halinde, verilen tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek başvuru TSE 360 üzerinden olumsuz olarak sonuçlandırılır.

Dosya İnceleme Uzmanı bir başvuruya en fazla altı (6) defa revizyon kararı verebilir.

Başvurunun uygun olması durumunda dosya İnceleme Uzmanı Madde 4.6'daki asgari numune araç sayılarından az olmamak kaydıyla incelenmesini istediği araçları başvuru sahibine bildirir (telefon, eposta vb.). Başvuru sahibi, dosya İnceleme Uzmanının sahada incelenmesini istediği araçların CoC'lerini saha incelemesinde basılı (hard copy) olarak hazır bulundurmakla yükümlüdür.

Muafiyet kapsamında gelen başvurularda muafiyet yazısı alınan araç bilgileri ilgili müdürlükten temin edilip başvuru eklerine dosya İnceleme Uzmanı tarafından eklenecektir. Dosya kontrolü ve araç inceleme işlemleri bu bilgilere istinaden yapılacaktır.

4.5. Görevlendirme

Başvurunun uygun olması durumunda, başvuru konusu araçları incelemek üzere görevlendirilen uzman/uzmanlar inceleme tarihi, ulaşım vb. hususlarında planlama yapar. Dosya incelemesi yapan uzman, araçları incelemek üzere saha İnceleme Uzmanı olarak da görevlendirilebilir. Göreve oluru ile göreve gidilir.

4.6. İncelemenin Gerçekleştirilmesi

Saha İnceleme Uzman(lar)ı; araçların incelemesini Gümrüğün denetimi altındaki yerlerde yapar. Araçlar nakliye sırasında, ekonomik bir yükleme yapmak için yükün yeniden montajlanmak üzere parçalarına ayrılmışsa bu durumda; İnceleme Uzmanının aşağıda belirtilen adetler dikkate alınarak daha önceden bildirdiği sayıda numune araçlardan en az bir tanesinin tam araç haline getirilmiş (motosikletlerde lastik, jant, gidon vb.; traktörlerde kabin, ağırlık, lastik, jant vb. parçaların araca bağlanmış) olması gerekmektedir. İnceleme numune araçların tümünde yapılır.

Ancak, sadece muafiyet kapsamında incelenecek araçlar için geçerli olmak üzere; aracın tamamlandığında boyutlarının çok büyük olması, gümrük alanında montajının yapılmasının teknik olarak mümkün olmaması vs. durumlarda aracın demonte durumda olmasına müsaade edilebilir.

İnceleme neticesinde **ULM-03-FR-01-015** GÜMRÜKLERDE İTHAL ARAÇ İNCELEME TUTANAĞI (TSE 360 Sistemi Üzerinden Yapılan Başvurular) ve TSE 360 sisteminde doldurulması zorunlu olan araç inceleme formu doldurulur.

- İncelecek numune araçlar, İnceleme Uzman(lar)ınca başvurulan tip onaylı araçlardan her bir tip araç grubu (tip onay numarasına göre) için;

  - 1-9 araç olması durumunda en az 1 adedi,
  - 10-74 araç olması durumunda en az 2 adedi,
  - 75-149 araç olması durumunda en az 3 adedi,
  - 150 ve üzeri araç olması durumunda en az 5 adedi

  rastgele belirlenir. Araç listesi tutanağa eklenir. Araç listesinin her bir sayfasının en altına saha İnceleme Uzman(lar)ı tarafından imza ya da paraf atılır.

- Araç listesinde belirtilen bilgilerden, aracın markası ve araç tanıtım numarası bilgilerinin doğruluğu araç üzerinden tespit edilir.
- İncelenen tüm araçların tanıtım etiketleri fotoğraflanır.
- Araç üzerinden tespit edilen tüm bilgiler ile beyan edilen bilgilerin farklı olması durumunda araç üzerinden tespit edilen bilgiler esas alınır. Tespit edilen farklılık fotoğraflanarak tutanakta

belirtilir ve uygunsuzluğun giderilmesi için otuz (30) günü aşmamak üzere süre verilir. Söz konusu durum için 19.08.2016 tarihli ve 29806 sayılı Resmi Gazete ile değiştirilen MARTOY'un 18. madde 10. fıkrası araç imalatçısı tarafından kullanılabilir. Belirtilen süre içerisinde, bildirilen uygunsuzluğun giderilememesi halinde veya araç üzerinde **ULM-03-FR-01-015** GÜMRÜKLERDE İTHAL ARAÇ İNCELEME TUTANAĞI (TSE 360 Sistemi Üzerinden Yapılan Başvurular)nda belirtilen araç bilgilerinin, aracın tip onayına ve/veya Uygunluk Belgesine (CoC) uygun olmaması durumda, verilen tüm hizmetlerin ücreti TSE 360 sistemine eklenerek başvuru olumsuz olarak sonuçlandırılır.

- Doldurulan **ULM-03-FR-01-015** GÜMRÜKLERDE İTHAL ARAÇ İNCELEME TUTANAĞI (TSE 360 Sistemi Üzerinden Yapılan Başvurular) firma yetkili temsilcisi ile karşılıklı imza altına alınarak inceleme tamamlanır.
- Saha incelemesi neticesinde, saha İnceleme Uzman(lar)ı başvuruyu sistem üzerinden sonuçlandırır.
- *Araç incelemesi sırasında tespit edilen eksiklerin giderilmesi ya da aracın inceleme sahasında hazır bulunmaması gibi durumlar, başvuru sahibi firmaya TSE 360 üzerinden bildirilir. İlk inceleme dahil üçüncü araç incelemesinde de eksikler giderilemediyse ya da araç hazır hale getirilemediyse verilen tüm hizmetlerin ücreti TSE 360 sistemine eklenerek başvuru olumsuz olarak sonuçlandırılır.*

Daha önce araç incelemesi yapılarak onaylanmış ve ardından Şerhli Şasi Numarası Tanımlama işlemi yapılarak tekrar yapılan başvuruların araç inceleme işlemleri, başvuruyu değerlendiren birim tarafından karar verilmesi halinde dosya üzerinden araç incelemesi yapılmadan gerçekleştirilebilir. Söz konusu başvurularda araç incelemesi yapılması gerektiğinde, başvuruyu değerlendiren birim tarafından karar verilmesi halinde, bu inceleme sanal inceleme yöntemleriyle veya fiziki inceleme ile gerçekleştirilebilir. Araç incelemesinin yapılmadığı durumlarda, Araç İnceleme Ücreti başvuru sahibine tahakkuk ettirilmemelidir.

4.7. Gümrüklerde İthal Araç İnceleme Talimatı

Yukarıda belirtilen incelemeye yönelik açıklamalar ve diğer hususlar **ULM-03-TL-01-002** Gümrüklerde İthal Araç İnceleme Talimatında açıklanmıştır.

4.8. İnceleme Sonrası İşlemler

İncelemenin tamamlanmasını takiben İnceleme Uzmanı TSE 360 üzerinden işlemi sonuçlandırır. Sistem tarafından ilgili gümrüklere araç bilgileri elektronik ortamda gönderilir.

İnceleme Uzman(lar)ı tarafından inceleme adresinde doldurulan **ULM-03-FR-01-015** GÜMRÜKLERDE İTHAL ARAÇ İNCELEME TUTANAĞI (TSE 360 Sistemi Üzerinden Yapılan Başvurular) ve fotoğraf çıktıları idari büroya teslim edilir.

4.9. İtiraz ve Şikâyet

İnceleme sonucuna itiraz edilmesi durumunda TSE'nin ilgili organları yetkilidir.

4.10. Muafiyet Kapsamında Yapılan Başvurular

USMB'nin 14.04.2022 tarihli ve 107480 sayılı yazısına istinaden, Kapsam Dışı/Muafiyet başvurularında aşağıda belirlenmiş olan sürece göre işlem tahsis edilmesi gerekmektedir.

- Firmalar, halihazırda olduğu gibi Kapsam Dışı/Muafiyet yazısı için Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğüne başvuracak, ilgili Müdürlük tarafından başvuru değerlendirmesi sonrasında Kapsam Dışı/Muafiyet yazısı ve firmaya verilmek üzere fatura ve bilgilendirme yazısı hazırlanacaktır.
- Firma, Uygunluk Yazısı için TSE 360 üzerinden başvuru yapacaktır. Başvuru sırasında Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğünden almış olduğu bilgilendirme yazısını yükleyecektir.
- TSE 360 üzerinden gelen bu başvuru dosyasını inceleyen uzman, bilgilendirme yazısında belirtilen firma adı ve BelgeNet başvuru numarası ile muafiyet@tse.org.tr'ye e-posta ile Kapsam Dışı/Muafiyet yazısını Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğünden talep edecektir.
- Dosya inceleme uzmanı Kapsam Dışı/Muafiyet yazısını aldıktan sonra TSE 360 Sistemine kendisi yükleyecek ve işlemlere devam edecektir.
- Firmanın talep etmesi halinde ise Kapsam Dışı/Muafiyet yazısı **işlemler bittikten sonra** firmaya verilebilecektir.

Muafiyet Kapsamında yapılan Gümrüklerde İthal Araç İncelemesi başvurularına konu olan ve Karayolları Trafik Kanunu gereği taşıt yolunda kullanılamayan araçların (elektrikli skuter, elektrikli bisiklet vb.) incelemeleri, başvuruyu değerlendiren birim tarafından karar verilmesi halinde, sanal inceleme yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilebilir. Sanal inceleme yöntemi detayları bu prosedürün "4.11. Zorunlu Hallerde Gümrüklerde Araç İncelemesi ile İlgili Hususlar" başlığı altında ikinci ve üçüncü paragraflarda tanımlanmıştır.

4.11. Zorunlu Hallerde Gümrüklerde Araç İncelenmesi İle İlgili Hususlar

Savaş, doğal afet, salgın hastalık gibi mücbir sebeplerle sahada araç incelemenin sakıncalı görüldüğü veya mümkün olamadığı hallerde, başvurunun yapıldığı birim amirinin kararı ile, saha incelemeleri sanal yöntemlerle uzaktan yapılabilir.

Böyle bir durumda; başvuru kapsamında seçilen araçlar firmalara e-posta yoluyla bildirilir. Elektronik ortamdaki başvuru dosyası başvuru sahibine geri gönderilir. Başvuru sahibi, seçilen araçlara ait araç uygunluk belgelerini (COC) ve araç etiket resimlerini (gerekliyse araca ait resimleri de) sisteme yükler. Gerekli kontroller sistem üzerinden yapılarak dosya sonuçlandırılır.

Bununla birlikte, araçların başvuruda beyan edilen gümrüklü sahada olduğuna dair taahhütname de dosya eklerine yüklenmesi gerekmektedir.

4.12. Gümrüklerde İthal Araç İncelemeleri Kapsamında Test için Alınan Numunelerde İzlenecek Yol

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın E-15513297-150.03-299734 sayılı ve 01.12.2023 tarihli oluruna istinaden test için alınan numunelerde izlenecek yol aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Test numunesi seçilmesi için USMB' den gelen başvuru listesini gösterir talimat yazısı ilgili birimlere gönderilir.

1. Talimat yazısı ulaşan ilgili birimlerce, yazıda belirtilen başvurulardan bir adet şahit ve bir adet test numunesi olmak üzere toplam iki araç seçilir.
2. Her bir başvurudan seçilen araçlar için mevcut başvurular, şahit ve test numunesi için ayrı kalan parti için ayrı olacak şekilde ikiye böldürülür. İkiye ayırmak için kalan parti için yeni başvuru alınır.
3. Bölünmesi istenen başvuru için herhangi bir ücret alınmaz. Tahakkuk ettirilmez
4. Şahit ve test numunesi için yapılan yeni başvuru için ilgili müdürlüğümüzce, USMB talimat yazısı ilgi tutularak; ilgili gümrük müdürlüğüne, başvuru sahibi firmaya ve testlerin yapılacağı laboratuvara dağıtımlı olarak test talebini içeren yazı yazılır.
5. Testler sonrasında hazırlanacak laboratuvarlar tarafından düzenlenen raporlar başvuruyu değerlendirilen birimce üst yazı ile Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğüne gönderilir.
6. TSE bünyesinde yapılan testler için kesilecek faturalar başvuru sahibi firmaya ilgili laboratuvar tarafından kesilir.
7. TSE bünyesinde yapılmayan testler için ise süreç USMB tarafından yönetilir.
8. USMB' ye gelen test raporları ile ilgili yapılacak değerlendirmeler sonrasında yine ilgili birimlere, bekleyen başvurular içi yapılması gereken işlemler ayrıca USMB tarafından yazılan talimat ile bildirilir.

4.13. Diğer Hususlar

İnceleme sürecinde mevzuat ve bu alt dokümanda yer almayan herhangi bir husus ile karşılaşıldığı durumlarda, başvurunun yapıldığı birim amirinin inisiyatifi doğrultusunda işlemler yapılacaktır.

5. İLGİLİ DOKÜMANLAR

ULM-03-FR-01-015	GÜMRÜKLERDE İTHAL ARAÇ İNCELEME TUTANAĞI (TSE 360 Sistemi Üzerinden Yapılan Başvurular)
ULM-03-FR-01-009	Gümrüklerde İthal Araç İnceleme Raporu (AT-Ulusal Tip Onay Belgesi Olan Araçlar)
ULM-03-FR-01-010	Gümrüklerde İthal Araç İnceleme Raporu (Tip Onaysız Araçlar)
ULM-03-FR-01-011	Gümrüklerde İthal Araç İnceleme Raporu (Muafiyet Kapsamındaki Araçlar)
ULM-03-TL-01-002	Gümrüklerde İthal Araç İnceleme Talimatı
ULM-01-FR-01-635	2007/46/AT EK V İnceleme Formu
ULM-01-FR-01-648	2003/37/AT Bölüm B İlave 2 Traktör İnceleme Formu